

PASAULES BRĪVO LATVIEŠU APVIENĪBAS KULTŪRAS FONDS
LATVIJAS VALSTS ARHĪVS

konferences

trimda

kultūra

nacionālā identitāte

referātu krājums

PASAULES BRĪVO LATVIEŠU APVIENĪBAS KULTŪRAS FONDS
LATVIJAS VALSTS ARHĪVS

konferences

trimda

kultūra

nacionālā identitāte

referātu krājums

2004. GADA 30. SEPTEMBRIS – 2. OKTOBRIS

RĪGAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

nordik

RĪGA 2004

LATVISKĀ MANTOJUMA FONDA CENTIENI SVEŠUMU PĀRVĒRST DRAUDZĪBĀ

“Svešumu pārvērst draudzībā” – vārdi, ar kuriem Valentīna Lamberga lakoniski izteikusi Latviskā mantojuma fonda, dibināta 1968. gadā Bostonā, darbības mērķi. Fonda izveidošanas nepieciešamību noteica situācija, kādā atradās Latvija un latvieši pēc Otrā pasaules kara un Latvijas okupācijas.

Pagājušā gadsimta 60. gados dzīve okupētajā Latvijā ritēja aiz dzelzs priekšvara. Informācija par notikumiem ārpusaulē ienāca, tikai cenzūras izsvērta un izsijāta, arī šī daļa tika pasniegta kā greizā spoguļi. Savukārt pasaulei sniegtā informācija par Latviju vēstīja par arvien jauniem sociālistiskās iekārtas sasniegumiem, par laimīgu šīs sabiedrības cilvēku dzīvi.

Trimdas latvieši šajā laikā jau dzīvoja pastāvīgās mītnes zemēs, bija apguvuši to valodu prasmi, strādāja maizes darbu vai studēja. Iznāca latviešu laikraksti, žurnāli, darbojās grāmatu apgādi. Ne brīdi nebija aizmirsts sapnis par brīvu Latviju. Par to, kā Latvijai atkal kļūt brīvai, ko darīt, kā rīkoties, lai sapnis kļūtu īstenība, tika spriests un runāts ikkatrā kopā sanākšanas reizē. Tas rada atspoguļojumu presē, grāmatās. Tādēļ Latvijas okupācijas vara steidzās savos preses izdevumos sakārtot lietas sev vēlamā skatījumā.

“Šodien jebkurā latviešu emigrantu apmešanās zemē grūti būs atrast tādu tautiešu ģimeni, kur nelasītu no dzimtenes saņemtus laikrakstus un žurnālus. [...] Patiesa, objektīva informācija par dzīvi un apstākļiem dzimtajā zemē šodien kļuvusi pieejama ikkatram,” vēsti laikraksts “Dzimtenes Balss” 1969. gadā, piebilstot, ka “emigrācijas avižu lasītāju skaits nemitīgi samazinās, melu produkcijai trūkst noņēmēju”.

Lai ko arī rakstīja Latvijas okupācijas prese, trimdā aktivitātes nevis mazinājās, bet gāja plašumā. Pirmie plašāka apmēra radio raidījumi Bostonā latviešu valodā izskanēja jau 1956. gadā, kad Silvestrs Lambergs pēc Radio skolas absolvēšanas noorganizēja un vadīja latviešu pusstundu raidītājā *WBOS*. Par raidījumu sagatavotājiem un teicējiem darbojās arī DV Jaunā teātra aktieri Gunārs Straumēns un Valentīna Vasiļevska-Lamberga. Politiskos komentārus sniedza Valdemārs Lambergs. Lidzekļu trūkuma dēļ raidījumi 1959. gadā bija jāpārtrauc, bet 1968. gadā Latvijas neatkarības pasludināšanas 50 gadu atceres ietvaros notika pieci radio raidījumi lielākajā un nozīmīgākajā koncertmūzikas raidītājā Jaunanglijā *WCRB*

pa FM 102,5 viļņiem par Latvijas 50 gadu atceres rīcības komitejas Bostonā atvēlētajiem līdzekļiem. Raidījumu komisijā darbojās Dr. Ingrīda Gūtberga, Ivars Galiņš, Silvestrs Lambergs un divi profesionāli raidstacijas darbinieki. Atsaucība latviešu mūzikai bija tik liela, ka raidstacija piedāvāja slēgt līgumu uz gadu par iknedēļas apmaksātiem raidījumiem. Tā paša gada nogalē Oļģerts Kutcers, I. Galiņš un S. Lambergs nodibināja fondu līdzekļu sagādei raidījumiem. Radās arī palīgi. Kad 1969. gada 1. februārī skanēja pirmais radio raidījums ar nosaukumu *Spotlight on Latvia* (Starmeši uz Latviju), tas tika pieteikts kā Latviskā mantojuma fonda pasākums. Dibinātāji ar advokāta Svena Johansona palīdzību izstrādāja LMF darbības noteikumus, kas paredzēja, ka fondā darbosies 19 padomnieki, kuri ievēlēs padomes priekšsēdētāju un valdi ar priekšnieku, sekretāri un kasieri. Biedra nauda netika paredzēta – līdzekļi bija jāgūst ar savu darbību un sabiedrības atsaucību. 1969. g. 29. decembrī fonds reģistrēts ASV kā bezpeļņas organizācija. Tam ir arī savs logo, ko veidojis G. Straumēns. Dibinātājiem pievienojās jaunie padomes locekļi Staņislavs Duļevskis, Ingrīda Gūtberga, V. Lamberga un Lidija Trence. LMF mērķis sākotnēji bija latviešu kultūras, vēstures un brīvības centienu vēstīšana, izgaismošana citrautietiem. Šā mērķa īstenošanā ļoti nozīmīga loma bija radioraidījumiem “Starmeši uz Latviju”. Līdztekus LMF rīkoja koncertus, izstādes un nozīmīgu mākslinieku un rakstnieku atceres sarīkojumus, izdeva skaņu plates.

LMF radio raidījumus vadīja S. Lambergs, programmas veidoja V. Lamberga. Raidījumi notika katru svētdienas vakaru pulksten septiņos. Raidījumā galvenokārt skanēja mūzika, kas bija pieskaņota raidstacijas klasiskajam stilam un augstajai kvalitātei. Jau pirmajās pusstundās izskanēja Emīla Dārziņa, Jāņa Mediņa, Jāzepa Vītola, Tāļivalda Ķeniņa u.c. latviešu komponistu skaņdarbi. Raidījumos bija jāatskaņo labākais no labākā, lai latviešu skaņdarbos ieklausītos un tos atzītu par pilntiesīgiem ieņemt vietu līdzās labākajai cittautu mūzikai. Atklājās, ka trimdā ir ļoti neliels skaņu plašu skaits, kuru ieskaņojumus iespējams izmantot, jo lielākā daļa jānoliek malā ar atzīmi “radio nederīgas”. Tādēļ Bostonas latviešu pārraidēs skanēja arī okupētās Latvijas skaņu ieraksti, izvēlēti ar stingru komponistu, kompozīciju un izpildītāju atlasīti. Latvijas skaņu plates gan bija ļoti neizturīgas, ātri nospēlējās, tādēļ izmantot varēja tikai tās, kuras vēl nebija nevienam reizi spēlētas. Ļoti izcils notikums bija nesaisināts Alfrēda Kalniņa operas “Baņuta” atskaņojums divos paplašinātos raidījumos 1983. g. oktobrī un 1986. g. septembrī (LNO ieskaņojums). Gatavojot radio pusstundas, to

veidotāji vispirms domāja par amerikāņu klausītājiem. Raidījumu mērķis bija iepazīstināt amerikāņu sabiedrību ar latviešu klasisko un tautas mūziku, popularizēt brīvo Latviju, latviešu tautas centienus un ilgas atgūt zaudēto brīvību. Katrā pusstundā stāstīja arī par kādu latviešu komponistu, iepazīstināja ar nozīmīgākajiem notikumiem Latvijas vēsturē, ar tautas ticējumiem, paražām. Tieši Bostonas raidījumiem aperci par latviešu tautas pasakām un teikām un to tulkojumu angļu valodā sagatavoja un lasīja prof. E. Haginss (*Huggins*). Bija arī rakstnieku un dzejnieku darbu tulkojumu lasījumi (angļu valodā). Likums raidījumos neatļāva “politikas dziļāšanu”, bet atļāva “politisko audzināšanu” – tas deva iespēju pārraidīt komentārus 14. jūnija un 18. novembra atcerēs, Apspiesto tautu nedēļas atzīmēšanā. Atsauksmes par šiem raidījumiem bija ārkārtīgi labas. Ne velti Bostonas publiskā bibliotēka, kas ir viena no vecākajām un lielākajām ASV bibliotēkām, iegādājās lielāko daļu raidījumu skaņu lenšu kopiju, kuras tagad pieejamas lietotājiem audio nodaļā.

Lai sagādātu līdzekļus radio raidījumu samaksai, tika rīkotas izlozes, bazāri, koncerti, izstādes, dažādi sarīkojumi. Kā atceras ilggadējā LMF padomes priekšsēdētāja Dr. Helmi Rožankovska: “Savu artavu deva arī “Daugavas vanagi” un citas organizācijas. Tomēr reizēm kabatas bija pavisam tukšas, par spīti valdes priekšnieka Oskara Ozola izcilajai taupībai – viņš neskaitīja tikai dolārus, bet arī centus. Palīgs tad vienmēr bija juvelieris Oļģerts Kutcers, kas par saviem aizdevumiem neprasija nedz garantijas, nedz procentus.”

Bet okupētās Latvijas presē bija jūtams satraukums par trimdas latviešu aktivitātēm. Laikraksts “Dzimtenes Balss” jau 1969. gadā ziņoja, ka Bostonā ir veikts raidāmlentes ieraksts angļu valodā. Tas tapis daudz garu stundu debatēs, kas pēc dienas darbiem risinājušās dalībnieku privātmājās. Raksta autors, kas sevi dēvē par Mārtiņu Kātiņu, ar tālejošu un gudru ziņu piebilst, ka neesot gan zināms, cik šajā laikā diskutētāji ruma izdzēruši un cik lielus sviestmaīžu kalnus apēduši, lai raidāmlente iegūtu lielāku vērtību “..vismaz kvantitatīvi. Par tās “kvalitāti” savukārt liecina tajā uzņemtās balss”... Vēl pēc gada (1970. g. 14. augustā) “Dzimtenes Balss” apgalvo, ka tās rīcībā ir drošas ziņas, ka pretpadomju raidījumus, kurus finansējot arī “Daugavas vanagi”, neviens neklausoties ne Latvijā, ne ārzemēs.

Radoraidījumi “Starmeši uz Latviju” pēc 1225 raidījuma pusstundu snieguma izbeigti 1992. gada 27. decembrī divu apstākļu dēļ:

a) darbs bija paveikts, Latvija bija atkal brīva valsts, kuras neatkarības atjaunošanā savs ieguldījums arī LMF;

b) mainoties radiostacijas priekšniecībai, LMF raidījumam bija noteikts neizdevīgāks laiks (tāpat svētdienās, taču tikai pēc nakts ziņām – plkst. 23.00) un stipri pieaugusi maksa par raidlaiku.

Atskatoties uz LMF 30 darbības gadiem, tā pārskatā teikts, ka, beidzot raidījumus “Starmeši uz Latviju”, fonda darbības turpmākās vadlīnijas būs:

- dot izciliem mūsu ārpus Latvijas dzīvojošiem māksliniekiem, mūziķiem un rakstniekiem iespēju sniegt savus darbus Bostonā;
- aicināt un iespēju robežās atbalstīt Latvijas mākslniekus un zinātniekus muzicēt, izstādīties un runāt par savu darbalauku;
- atzīmēt izcilu latviešu gara darbinieku svarīgas gadadienas un notikumus;
- finansiāli atbalstīt Latvijas nākotnei svarīgus pasākumus kā ārpus Latvijas, tā arī Latvijā.

Sākas it kā jauns posms LMF darbībā. Ar šo piebildi – it kā..., jo minētās vadlīnijas bija LMF darbības pamatā jau agrāk, lai rastu līdzekļus raidījumu samaksai. Nav iespējams uzskaitīt visas fonda aktivitātes tā 35 darbības gadu laikā. Tās ir: organizētās izstādes, koncerti, sarikojumi, līdzekļu vākšana finansiālam atbalstam, līdzdalība citu organizāciju pasākumos u.tml.

Gadu gaitā gan latviešu sabiedrībai, gan cittautiešiem Bostonā bijusi iespēja baudīt izcilas mākslas izstādes, no kurām īpaši pieminamas: no Latvijas līdzī paņemto latviešu vecmeistaru gleznu izstāde (1981), latviešu māksla nometņu gados (J. Kuga, V. Tone, S. Vidbergs, L. Liberts, N. Strunke u.c.; 1984), aktiera un gleznotāja R. Birzgaļa darbu skate (1984), Māra Platā un keramiķa Maigoņa Dagas izstāde (1986), sešu latviešu mākslinieču izstāde (Ilze Plūme, Ilze Prikule-Oga, Maira Reinberga, Maija Šlesere, Rūta Sniķere un Silvija Ūdre; 1988), Latvijas mākslinieku Kurta Fridrihsona un Jāņa un Ievas Spalviņu izstāde (1992), gleznotāju Māra Platā (1993), Rasmus Gundegas Ieviņas (1994), Niklāva Strunkes 100 gadu atceres izstāde (1994), Fridriha Milta (1995), Rasmus Gundegas Ieviņas (Vācija) otrā gleznu izstāde (1999) u.c.

Bostonas latviešiem joprojām spilgtā atmiņā K. Baronam veltītais sarikojums 1985. gadā. Pasākumi aizsākās 15. oktobrī ar izstādi Bostonas publiskajā bibliotēkā. Bija skatāmi materiāli, iegūti no dažādām bibliotēkām un arhīviem, Gvido Augusta savāktie uzskates līdzekļi par K. Barona dzīvi, G. Eglītes un E. Dzelzkalēja etnogrāfisko materiālu kolekcijas. Bija arī Mairas Reinbergas dainu interpretācija mākslas darbos, Dr. Vairas Viķes-Freibergas un Dr. Imanta Freiberga dainu projekta materiāli – dainu analīze ar datora palīdzību. Izstādes apmeklētāju pulkā bija daudz amerikāņu

lasītāju un skatītāju. 20. oktobrī Hārvardas universitātes slāvu un baltu folkloras profesors Alberts B. Lords nolasīja referātu "Mutvārdu folkloras teorijas un latviešu dainas". Klausītāji lielākoties bija amerikāņi, to skaitā – ļoti daudz studentu, kas izrādīja lielu ieinteresētību.

Ik gadu ar plašu programmu svinēti Latvijas neatkarības svētki, organizēti sarīkojumi ar daudzguodu trimdas dzejnieku un rakstnieku līdzdalību. Neparasti sākās 1991. gada 2. septembra diena. Tās rītā LMF spontāni pa tālruni sasauca Latvijas neatkarības atgūšanas svinības Trimdas draudzes telpās. Svinību norisi filmēja visas galvenās televīzijas raidstacijas Bostonā un pārraidīja savos ziņu laikos. Trimdas latviešu sapnis par dzimtenes brīvību bija papildīts, un par šo notikumu uzzināja arī amerikāņu sabiedrība.

LMF pasākumos ar priekšlasījumiem viesojušies profesori Edgars Andersons, Paulis Lazda, Andris Caune, Jānis Krastiņš, arī prof. Helmi Rožankovska ir daudzkārt referējusi par grāmatniecības un kultūras tēmām. Atzīmētas jubilejas J. Jaunsudrabiņam, Aspazijai, "Elles ķēķim", apgādam "Zelta ābele", Misiņa bibliotēkai, bet Rīgas astoņsimtgade svinēta pat divas reizes. Varētu teikt, ka pat trīsreiz, jo jau 1999. g. sarīkojumā "Rīga – jūgendstila metropole" bija gan prof. J. Krastiņa (Latvija) referāts par jūgendstilu Rīgas arhitektūrā, gan referātam pieskaņota izstāde. Tieši Rīgas jubilejai veltītie sarīkojumi risinājās 2001. gadā – pirmajā ar referātu "Senā un nesenā Rīga" uzstājās prof. A. Caune (Latvija), Nora Kūla lasīja dzeju. Otrais sarīkojums bija veltīts jaunlaiku Rīgas motīviem glezniecībā, par ko referēja mākslas zinātniece Eleonora Šturma. Tam sekoja dzejas lasījumi "Rīga, mana miļā", pie viena galda sēžot un sarunājoties Mārim Čaklajam, Andrejam Johansonam, Elzai Stērstei, Astrīdei Ivaskai, Gunaram Saliņam, Norai Kalnai, Jurim Kronbergam, Antonam Austrīņam, Aleksandram Čakam, protams, aktieru izpildījumā. Otrajā pasākumā "piedzīvotā Rīga latviešu gleznotāju skatījumā un [...] dzejnieku un rakstnieku vārdos bija ormaņu un avīžu vecītes Rīga, klāta milīgas sniega kārtas," atzīmē S. Muižniece laikrakstā "Laiks".

Abos sarīkojumos bija plašas attiecīgās literatūras, karšu un mākslas darbu izstādes. Šo pasākumu organizatori un dalībnieki īpaši izceļ Māra Platā dekorācijas. "Lielisks jau bija Pētera baznīcas tornis pirmajā sarīkojumā, bet otrajā Rīgas panorāma bija vienreizēja. Visu skatuvi iekļāva Rīgas nami un torņi, kādi redzami no Daugavas puses. Pati panorāma bija melna, bet neskaitāmie lodziņi izstaroja spožu gaismu. Baznīcu torņi bija sešu līdz astoņu pēdu augsti un tiem netrūka pat zelta gaiļu," – tā atceras sarīkojuma organizatore H. Rožankovska.

Arī LMF jubilejas ir atzīmētas ar īpašiem sarīkojumiem. Piemēram, LMF 25 gadu darbības jubileja noritēja Trimdas draudzes namā, kura sienas greznoja F. Milta un Sigurda Vīdzirkstes darbi. Pēc padomes priekšsēdētājas H. Rožankovskas sniegtā pārskata par fonda darbību sekoja Ņujorkas bohēmiskā “Elles ķēķa” atrakcija, kuras apakšnosaukums – dalīšanās ar dzeju un atmiņām. Linarda Tauna un Gunara Saliņa dzejas lasījumus aktieru izpildījumā veiksmīgi sasaistīja prozas ievadi un iestarpinājumi.

Liels ir LMF ieguldījums, rīkojot latviešu mūziķu koncertus. Ar fonda atbalstu ASV ir viesojušies un koncertējuši Jāzepa Mediņa Mūzikas skolas un Rīgas Doma zēnu koris, ir izskanējuši ērģelnieka Tāļvalda Dekšņa, pianistu Ģirta Biriša un Armanda Ābola, kā arī citu mūziķu koncerti. Daudzkārt LMF ir gādājis par finansiālo atbalstu Latvijas māksliniekiem, daudzbērnu ģimenēm, dažādām iestādēm un organizācijām. Vislielāko finansiālo atbalstu fonda darbinieki 1997. gadā sarūpēja Latvijas 50 gadu okupācijas muzejam, savācot tā atbalstam 19831 dolāru. Sniegta finansiālā palīdzība arī Latvijas zemessardzei, A.Brīgaderes “Sprīdišiem”, mūzikas nometnei Ogrē, Latvijas ērģeļu labošanai, Nacionālajai operai u.c.

LMF atbalstījis arī Misiņa bibliotēku. Nu jau vairākus gadus mājvietu Misiņa bibliotēkā radusi E. Dzelzkalēja savāktā seno Baltijas karšu kolekcija, fonda ilggadējā kasiera Olgerta Kutcera, kurš tagad dzīvo Rīgā, latviešu mākslinieku gleznu kolekcija, O. Kutcera, H. Rožankovskas u.c. fonda darbinieku atsūtītās trimdā izdotās latviešu grāmatas, rokrakstu materiāli, fotogrāfijas, dažādi dokumenti. Fonda padomes priekšniece Dr. H. Rožankovska piedalījās arī Misiņa 110 gadu jubilejas konferencē, nolasot referātu par latviskās kultūras dzīvi trimdā. Viņas rosināta bija mākslinieka Kurta Fridrihsona izsūtījumā tapušo darbu izstāde Misiņa bibliotēkā. H. Rožankovska piedalījās arī tās atklāšanā, tikai šis izstādes dēļ atbraukusi uz Latviju.

Fonda darbā ilggadēji darbojušies gan tā dibinātāji, gan daudzi padomnieki, kā Oskars Ozols, Māris Platais, H. Rožankovska, Līga Aldiņa, Ivars Buks, Antra Trašere, Dzidra Knehta, Andris Priedītis, Juris Raudseps, Irēne Stankēviča, Silvija Ūdre, Gunta Voldiņa. Ilggadējā fonda padomes priekšniece Dr. H. Rožankovska 2001. gadā lūdza atbrīvojumu no sava amata, kuru LMF pildījusi kopš 1986. gada. Nodevusi savus amata pienākumus arī ilggadējam fonda darbiniekam Oskaram Ozolam, H. Rožankovska joprojām ir aktīva sabiedrisko norišu rosinātāja un dalībiece. Par viņu Nora Kūla rakstā “Zinātnei un latvju mākslām veltīts darbs” (laikrakstā “Laiks” 2002. g.) saka, – “viņa pieder paaudzei, kurai allaž bijuši Rīgas svārki mugurā”. Otrā pasaules kara gados studējusi zobārstniecību

Latvijas Universitātē, kam sekojušas bēgļu gaitas Vācijā. Tur – Heidelbergas universitātē ieguvusi medicīnas doktores grādu un 1950. gadā saņēmusi uzaicinājumu no Bostonas Tafta universitātes Orālās pediatrijas nodaļas. Jau 1976. gadā viņa bija docente, 1984. g. ieguva profesores statusu. Kopš 1977. g. H. Rožankovska bijusi īpašu projektu asociētā dekāne un Vispārējās zobārstniecības departamenta vadītāja. Par izcilu darbu universitātes labā 1989. g. ieguvusi universitātes augstāko apbalvojumu *Disinquisited Service Award*. 1991. g., aizejot pensijā, H. Rožankovskai piešķīra *Professor emerita* un *Associate dean emerita* titulus. Viņa saņēmusi arī PBLA Kultūras fonda Goda diplomu tehnisko un dabas zinātņu nozarē. Darbam izvēlētajā profesijā ir bijis jāveltī daudz laika, tomēr H. Rožankovska darbojusies gan korporācijā “Daugaviete”, gan bijusi dažādo latvisko pasākumu dalībniece, bet kopš 1981. gada sākusies viņas galvenā darbība LMF. To, ka H. Rožankovska, kuras dzīvē vienmēr ļoti liela nozīme bijusi grāmatai un mākslai, ir arī veiksmīga organizatore, uzskatāmi rāda LMF pasākumu saraksts laika posmā, kad viņa uzņēmusies fonda padomes priekšnieces amatu. Gan organizējot, vadot sarīkojumus, gan referējot par dažādām kultūras, vēstures, mākslas tēmām, H. Rožankovska darbojas ar medikim raksturīgo atbildību. Katrs pasākums ir smalki izplānots, referātu tēmas izstrādātas pētnieciskā darbā, nepieciešamības gadījumā meklējot vajadzīgo informāciju vai ilustratīvo materiālu Latvijā (nereti tā ir Misiņa bibliotēka). Par izcilo veikumu savas tautas un Latvijas valsts labā H. Rožankovska 2002. gadā apbalvota ar Triju Zvaigžņu ordeni.

PBLA Kultūras fonda atzinību ir saņēmuši arī ilggadējie LMF darbinieki Silvestrs un Valentīna Lambergi un I. Gūtberga. Pateicoties šādu cilvēku neatlaidīgajam darbam, kas veikts bez atlīdzības, no maizes darba brīvajā laikā, LMF īstenojis savas darbības mērķus – gan sniedzot informāciju amerikāņu sabiedrībai par Latvijas vēsturi, kultūru, brīvības cēstieniem, gan izvēršot savu darbību latviskās kultūras saglabāšanai trimdā, bet pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas – arī uzturot dzīvas kultūras saites ar dzimteni un rūpējoties par tās uzplaukumu.

IZMANTOTIE AVOTI

Bērziņa L. Draudzīgā aicinājuma 67. atceres diena Bostonā // Laiks. – 2002. – Nr. 7 (16.–22. febr.). – 17. lpp.

Bērziņa L. Latvijas valsts svētki un trimdas literatūra // Laiks. – 1995. – Nr. 101 (30. dec.). – 14. lpp.

Cīrule A. Saruna ar Latviskā mantojuma fonda radio raidījumu vadītāju Silvestru Lambergu Bostonā // ALA. – 1974. – Nr. 11 (marts). – 47.–50. lpp.

Kātiņš M. Pavasara raibumi // Dzimtenes Balss. – 1969. – Nr. 15 (11. apr.). – 7. lpp.

Kūla N. Miglas krogs Bostonā // Laiks. – 1994. – Nr. 66 (17. aug.). – 6. lpp.

Lamberga V. Kr. Barona atcere Bostonas publiskajā bibliotēkā // Laiks. – 1985. – Nr. 98 (7. dec.). – 2. lpp.

Meirāne-Šlesere M. Zem zelta ābeles ziedošiem zariem // Latvju Māksla. – 1995. – Nr. 21. – 2188.–2191. lpp.

Muižniece-Liepiņa S. Rīga, mana mīļā, Bostonā // Laiks. – 2001. – Nr. 50 (15. dec.). – 4. lpp.

Rožankovska H. Latviskā mantojuma fonda 35 darbības gadi // Laiks. – 2003. – Nr. 42 (25.–31. okt.). – 18. lpp.

Šlesere M. Trimdas ikonografija // Latvju Māksla. – 1984. – Nr. 11. – 1097.–1099. lpp.

Šturma E. Kurta Fridrichsona un Jāņa un Ievas Spalviņu darbu izstāde Bostonā // Latvju Māksla. – 1993. – Nr. 19. – 1954.–1959. lpp.

Vasiļevska-Lamberga V. Svešumu pārvērst draudzībā // Daugavas Vanagu Mēnešraksts. – 1983. – Nr. 2 (marts/aprīlis). – 50.–52. lpp.

K. T. Balsis un atbalsis // Dzimtenes Balss. – 1970. – Nr. 33 (14. aug.). – 5. lpp.

V. Ž. Zirga kāja // Dzimtenes Balss. – 1969. – Nr. 3 (17. janv.). – 7. lpp.

Latviskā mantojuma fonda Bostonā ziņojumi fonda pilnsapulcei 1999. un 2002. gadā // LAB Misiņa bibliotēkas Sīkiespieddarbu fonds.

Latviskā mantojuma fonda raidījumu tēmas 1969.–1985. g. // LAB Misiņa bibliotēkas Sīkiespieddarbu fonds.